

Čo má teda viacej Žid? Alebo aký je úžitok z obriezky?

Rímskym 3:1

Apoštol Pavol v druhej kapitole Listu Rímskym upozorňuje svojich bratov podľa tela, aby sa nespoliehali na svoju telesnú obriezku, lebo nie je ten Židom, kto je ním zjavne, navonok, ani nie je obriezka obriezka na tele; ale Židom je ten, kto je ním skryte, v srdci, a obriezka je obriezka srdca v duchu, nie v litere... (Rímskym 2:28-29).

V tretej kapitole vo veršoch 1-8 formou otázok a odpovedí vykladá svojim bratom podľa tela úžitok z ich postavenia pred Bohom a potom poukazuje na ich skutočný stav. Búra myslenie Židov v tom, že ak si myslia, že sú považovaní za spravodlivých kvôli národnosti a kvôli vonkajším právam, tak sa mýlia. Pavol predpokladá, že z tohto jeho tvrdenia budú pohoršení a v ich mysliach sa vynoria nejaké otázky. A tak ich možné otázky vysloví sám a odpovedá na ne ešte skôr, než by mu ich stihli položiť.

Prvé, čo Pavol rieši, je dané otázkou v prvom verši: „Čo má teda viacej Žid? Alebo aký je úžitok z obriezky?“ Ak obriezka nezachráni a nič neprospeje, tak aký je potom cieľ a účel vyvoleného Božieho národa, a aký je z toho úžitok? Pavol odpovedá nasledovne: „Prináša ti to úžitok na každý spôsob, aký si len vieš predstaviť, ale ten hlavný spôsob, akým ti to je užitočné, je ten, že ti boli zverené výroky Božie.“

Židia majú veľký úžitok a prednosť v tom, že im boli zverené všetky starozákonné písma – bol im zverený celý Starý zákon. Mali zákon, prorokov, knihy poézie a všetky ostatné písma. Všetky boli napísané v ich jazyku, a preto ich mohli čítať a rozumieť im. Boh v nich jasne zjavil svoju podstatu a charakter a všeobecne to, kým on je. V porovnaní s nimi ostatok, zvyšok sveta mohol cez stvorenie vidieť len záblesk Boha, ale nemohol si nič o ňom prečítať. Pavol im hovorí: „Vy viete, aký Boh je. Ale podľa vám zverených písiem tak isto viete aj to, aký je človek. Poznáte Božie štandardy pre človeka a viete presne, čo Boh od nás očakáva, a to je nesmierna výhoda, pretože bez tohto napísaného Božieho slova, človek nevyhnutne robí jednu z dvoch vecí: a) Pokladá sa za lepšieho, než v skutočnosti je, a myslí si o sebe, že má viac výhod, než v skutočnosti má. Alebo b) robí Boha menším, než v skutočnosti je. Robí Boha menej spravodlivým, menej pravdivým, dokonca aj menej milosrdným.eku (ľuďoch) a o sebe samom. Pavol Židom pripomína, že oproti ostatným národom oni majú túto veľkú výhodu, lebo: „Vy viete, kto Boh je, kým on je.“ A potom pokračuje podobne vo verši tri: „Lebo veď čože, ak niektorí neverili? Či azda ich nevera zmarí vernosť Božiu?“

Pavol akoby cítil, že by mu položili túto otázku, a tak ich sám touto otázkou predchádza a hovorí „Tak len preto, že vy ste teraz neverní, a preto, že ste neuverili a boli bez viery, robíte Boha neverného? Hovoríte: Ak my sme skutočne Židia a zaslúbenia boli dané nám, ale my sme aj tak neuverili, potom jeho slovo, jeho zaslúbenia nemajú žiadnu cenu. Boh potom vôbec nie je mocný, lebo nás ani nemôže učiniť takými, aby sme zachovali jeho slovo a boli mu verní.“ Ak mal z neviery Židov byť niekto vinný, tak v myslení Židov bolo, že by to mal byť Boh. Ale Pavol hovorí: „To nie je tak. To nie je pravda. Božie zaslúbenie nie je zrušené a Boh nie je neverný. Už len tá sama skutočnosť, že Boh vás bude súdiť, ukazuje, že Boh je stály v svojom charaktere. To, že Boh bude súdiť bezbožného Žida, je úplne v súlade s písomným zjavením

starozákonných písniem. Boh na nijaký spôsob nebol neverný tomu, čo zjavil.“ – „Nech sa nestane! Ale Boh nech je pravdivý, a každý človek luhár, ako je napísané...“ (verš 4). Pavol im hovorí: „Musíš zmeniť spôsob svojho myslenia a pochopiť, že je to Boh, ktorý je pravdivý, a nie ty.“

Človek sám v svojej pýche, v svojej vzbure súdi a obviňuje Boha z toho, že všetko to zlé zaviniť On. Súdi to, čo sám nemôže chápať, a obviňuje Boha, ktorý je vševediaci. Ako často počujeme ľudí vo svete takto hovoriť, ale, žiaľ, deje sa to aj v cirkvách. Moderná filozofia a liberálne kresťanstvo zvolilo tento prístup. Nuž, ten malý, konečný, obmedzený človek, toho istého zloženia ako kus hliny, posudzuje živého Boha, ktorého nikdy nemôže pochopiť a hovorí: „Pozri, Boh je neverný, nevie veci urobiť správne a zdá sa, ako keby ani nebol milujúci.“ Pavol takýmto hovorí: „Keď ti takéto myšlienky prídu na myseľ, mal by si povedať: Nie, Boh má pravdu a ja som klamár. Ja to celkom nechápem, neviem to celkom obsiahnuť, ale som si istý, že som to ja, kto sa mýli pravdy a kto nechápe. Ale to, čo predsa len viem, je, že Boh nie je neverný a ani nespravodlivý. On v svojom charaktere musí byť úplne spravodlivý a ak sa mne zdá a usudzujem, že je nespravodlivý, tak to musí byť zo mňa, a nie z neho. Som to ja, ktorý nerozmýšľa správne.“

Toto môžeme považovať za prvé pravidlo na kontrolu našej vlastnej teológie, nášho vlastného spôsobu rozmyšľania a logiky: Nikdy to nie je Boh, ktorý by urobil niečo zle alebo nespravodlivo. Ako príklad Pavol uvádza slová kráľa Dávida. Dávid spáchal cudzoložstvo s Batšebou a pritom Dávid bol spravodlivý a dobrý človek – a podľa Písma človek „podľa Božieho srdca“, ale napriek tomu padol do tohto otrasného hriechu.

Keď počul, že Batšeba je tehotná, tak chcel prikryť, zakamuflovať svoje prestúpenie. Keď je

Dávidov hriech nakoniec úplne odhalený, Dávid volá a hovorí Bohu: „Pane, proti tebe a len proti tebe samému som zhrešil.“ Čo je na tom pozoruhodné, je to, že spáchal cudzoložstvo s Batšebou, zabil jej manžela a pritom hovorí, že to nebolo proti nim, ale že „to bolo proti tebe, Bože, proti komu som zhrešil.“ Tak hovorí citát zo Žalmu 51. A to, čo Pavol o Dávidovi hovorí vo verši Rímskym 4:6-8, je citát zo Žalmu 32:1-2. Dávid vyznáva: „To odsúdenie, ktoré ja prijímam od teba, Bože, je spravodlivé. Ty si dokázal sám seba. A tá skutočnosť, že si ty vyriekol odsúdenie proti mne, len dokazuje, že si plný práva, aby si mohol zvíťaziť, keby si sa súdil.“ A potom hovorí: „Ak by teba niekto súdil, Pane, ty vždy v tom súde zvíťazíš, vždy sa dokáže, že ty máš pravdu. Skutočnosť, že ty súdiš môj hriech, Pane, je pravdivá, je to správne.“ Pavol hovorí: „Váš kráľ Dávid súhlasil s Bohom, keď Boh súdil jeho hriech. On nepovedal, že Boh bol ten neverný.“ On vedel veľmi dobre, že to je on, kto bol neverný. To, čo sa Dávid nakoniec snaží povedať, je, že súd nad ním dokazuje Božiu spravodlivosť. Hovorí: „To, čo som urobil, bolo veľmi škaredé, zlé, hriešne. Tá skutočnosť, že som bol neverný a ty si ma odsúdil, Pane, dokazuje tvoju spravodlivosť – ty si spravodlivý; to dokazuje, že ty si dobrý, a to dokazuje, že ty budeš súdiť bezbožných.“

Pavol, zmýšľajúc židovským zmýšľaním, hovorí: „Viem teda, čo mi poviete. Poviete mi toto: „Ak to, čo robíme, dokazuje, že sme neverní, a ak toto dáva na známosť Božiu spravodlivosť, potom prečo nás má súdiť? Veď my takto oslavujeme Boha! Celý svet môže vidieť, ako nás Boh bude súdiť pre nevernosť, a môže povedať: Ó, áno, Boh je spravodlivý. Tak prečo by Boh mal odsúdiť niečo, čo ho v skutočnosti oslavuje?“ („Ale ak naša nespravodlivosť len dokazuje spravodlivosť Božiu, čo povieme? Či nie je potom Boh nespravodlivý, ktorý nesie na nás hnev? (Po ľudsky hovorím)“ – verš 5). Po ľudsky hovorím – dodáva Pavol. A čo znamená tento dodatok? Že nehovorí podľa Božieho Ducha? Slovo hovorím tu znamená, že rozpráva a hovorí myslením telesného človeka (ako telesný človek). Vieme však, že telesné zmýšľanie je v nepriateľstve s Bohom (Rímskym 8:7-8), je v protirečení a v boji, vo vojne s Bohom.

„Lebo ak pravda Božia rozhojnila sa mojou lžou na jeho slávu, prečo som potom ešte i ja súdený ako hriešnik? A či potom nemáme radšej robiť zlé, ako sa nám rúhajú, a ako niektorí vravia o nás, že hovoríme, robme vraj zlé, aby prišlo dobré? Ktorých odsúdenie je spravodlivé.“ (3:7-8). Ak tvoje ľudské zmýšľanie, bez ohľadu na to, aké je logické, je: „Keď ja som nespravodlivý a Boh je tým ukázaný ako verný a spravodlivý, tak prečo by som potom mal byť

súdený?“ Pavol na toto hovorí: „To je bláznivé, to je nezmyselné, to je nepravdivé.“ Ako by potom Boh mohol súdiť celý svet? Žid si bol vždy istý tým, že Boh bude súdiť pohanov, ale tiež v tom, že tento súd nad neobrezaným pohanským svetom dokazuje Božiu spravodlivosť! Pavol hovorí: „Keď ty ako Žid vieš, že Boh súdi nespravodlivosť pohanov, súdi nespravodlivý bezbožný pohanský svet a tento súd oslavuje spravodlivého Boha, ktorému ty slúžiš, tak prečo si potom myslíš, že keď Boh je dokázaný ako spravodlivý sudca, a ty si nájdený ako nespravodlivý, že ty by si mal byť z tohto súdu vynechaný?“ Ak áno, mal by Boh takýmto istým spôsobom súdiť aj pohanov? Mal by Boh povedať, že preto, že pohanský svet ma svojím hriechom oslavuje, mám ich nechať neodsúdených, ako to požaduješ pre seba? Mám nechať neobrezaných Filištíncov neodsúdených a prijať ich spolu so Židmi do jedného kráľovstva? To by už ale pre Žida bola pohoršujúca myšlienka, ale pre seba túto výhodu chcel mať.

Abrahám, ich praotec, toto dobre vedel. Keď sa Boh chystal súdiť Sodomu a Gomoru, čo povedal Abrahám Bohu? Či On, sudca celého sveta, môže konať nespravodlivo? „Kdeže by si učinil takú vec, aby si usmrtil spravodlivého s bezbožným, a aby bol spravodlivý zrovna taký ako bezbožný! Nech je to preč od teba! Či azda sudca celej zeme neučiní súdu?“ (1. Mojžišova 18:25). Abrahám hovorí: „Bože, ty musíš byť spravodlivý.“ Čo teda Abrahám povedal? Bože, ty si spravodlivý! Preto nemôžeš odsúdiť spravodlivého spolu s bezbožným (pozri 1. Mojžišova 18:23). Abrahám nikdy nepovedal, že Boh nemôže súdiť Žida spolu s pohanom, ale hovorí „Bože, ty nemôžeš súdiť spravodlivého s bezbožným človekom“ – a to je rozdiel („... Či azda zahladíš spravodlivého s bezbožným?“). Abrahám úplne súhlasí s tým, že si bezbožný človek zaslúži akýkoľvek súd, čo ale zahŕňa aj bezbožného, skazeného Žida.

Pavol teda hovorí: „Ak si ty naozaj myslíš, že Boh dokazuje svoju spravodlivosť cez tvoju nespravodlivosť a že pritom ty sám nebudeš súdený, tak ako potom Boh bude súdiť svet?“ Bude súdiť tak, že bezbožných neodsúdi, nenechá ich voľne odísť zo súdu preto, že by ich nespravodlivosť dokazovala jeho spravodlivosť? Nie, tak to nebude! Boh každý hriech, bezbožnosť a nespravodlivosť odsúdi. Božie súdy sú stále spravodlivé a podľa pravdy, lebo Boh je spravodlivý a pravdivý vo svojej podstate.

Týmto sme sa naučili druhú vec. Ak akákoľvek teológia necháva otvorené dvere pre nemorálnosť, tak si môžeš byť istý, že v žiadnom prípade toto učenie nie je od Boha. Ak ti kedykoľvek a ktokoľvek povie: „Buď nemorálny, aby sa tým Boh zjavil vo svojej milosti. Buď nemorálny, aby tým Boh bol ukázaný ako spravodlivý. Vôbec sa nestaraj o svoju svätosť, lebo svätosť nie je dôležitá a čím viac zlých vecí urobíš, tým viac každý bude vidieť, aký je Boh svätý a spravodlivý. Ak sa dostaneš k teológii, ktorá ti dáva licenciю na hriech, tak si buď istý, že takáto teológia, učenie, nie je od Boha.“

Satan je otcom každej lži. On je klamár a takéto učenie je jedno z jeho klamstiev. Ak niekto prijme ako pravdu, že „hriech v jeho živote je úplne v poriadku, lebo tým oslavuje Boha“, tak potom nepochopil Boha, jeho milosť a spravodlivosť a učinil z Boha klamára. Odsúdenie, ktorého sa mu nakoniec dostane, bude úplne zaslúžené.

Pravá doktrína, pravá teológia a zdravé biblické učenie majú vždy viesť k túžbe po väčšej svätosti. Vždy majú viesť k tomu, aby sme chceli byť viac a viac podobní Kristovi.

9. 5. 1999